

- שדית (בו השתמשו לפיצוץ בית בסלמה והצליח) ראיית חמונות הבית לפני הפיצוץ ואחריו) אפשר לייצר בכל מקום, אם רק ימצא לו כמות החלורטים (צריך אז לערבב עם פרמין ווזלין). רצו לסדר מעט השדות במרכזיארץ שונים, אשר יהכך ינחקו. גליל. נגב, ירושלם וכו'.

15.1.48, יום ה', ד' שבט.

מלחח מהגליל העליון: המצב מהמיר שם, בג"ע יש בארגון כמה רשיוח: החטיבה, הכפן, החיש, כשיש להחיש עזרה - אין יודעים מי אחראי ומי מפקד. דרוש מפקד על המשקים ועל החיילות. מ.ז. אמנם מפקד, אבל דרוש מפקד על ג"ע - כחושלים ועד מסולה. יש כוח נוסף של 800, 600 מהחטיבה, 200 מחיש. בחטיבה 400 מאומנים ומצוידים. בחיש - שיחונים, מחאמנים זה שלושה שבועות. חיש צויד בנשק נפחי. דרוש כוח כאופן נוסף, לפחות - שהי מלוגות. בצפת מוחזקים 90 איש. אין הכנון מרכזי, אין חפירות, משה מונטג מציע ששלמה ג. יסע לטבוע לגליל לעשות חכניות. דרושים מקלטים לילדים. בכמה מקשים יש מלש ועצים אבל אין הכנון (המפן - גבעוני, כאילת, חבר מדן). יש שדה תעופה? בקיץ - במחנים. דרושים מטוריינים. אחמול קיבלו הכסורייך הראשון בשביל החיילות. דרושים 4 מטוריינים בשביל הכוחות. יש מסגרות - ואפשר היה לייצר מוקשים. חיל מגיע. יש שלשה גשרים - העלולים להפגע. יש חכניה לפינוי ילדים - לעמק. אין מלאי מזון מספיק, ביחוד בנקודות חלשות. יש צורך של שמירה ביום - כי ההתקפות נערכות ביום. מה התגבורת למשקים? רבים XXXXXX בורחים, בעיקר מעדות המזרח. נשלחו אנשים למשגב עם - ברחו מהמקום. גם מראש פינה ברחו אחדים. (עד עכשיו נשלחו 80 איש מהגיוס - כעסרה ברחו). יש להחזיק אותם זמן מה באימונים. יש שאלה של כבישים - להבות הבשן, שמיר, מסולה, משגב עם, מנרה. יש צורך בכביש מפעין ברוך דרך בית הלל לכפר בלום עד נאות מרדכי עד הכביש הראשי - זה קו של 10 קילומטר. חיימוביץ מכפל בחכנית. יש קושי של עובדים - אין בגליל. ידרשו לביצוע הכבישים 250 פועלים, מלבד הבטחה (לדברי ברל רפטור - יש לסו"ב פועלים).

יש צורך בכביש נחלים - בית הלל (2 קילומטר). איפה אפשר להקים ב"ח? בכפר גלעדי, אילת, עמיר. חוטשים ל"חגובות" שלא בעהם. שלשום ירו בשופט-סלום שנכע מחלטה לצפת. כשכח ההלימו על הגשר ועל זוק תחתונה. ועד הגוש הכע שידעו כקודם ויסטעו דעתם לפני המעשה הבטיחו (המפקדים). אולם למעשה הודיעו להם רק קרוב למעשה. הקולונל אנדרסן בקש מאנשי הגליל שלא יגיבו - כי הוא כנסה להטקים את הכפרים ולסדר בטחון. מפני כך ביקשו לדחות הפעולה לימים אחדים - ולא שכעו להם. בזוק לא עשו כלום - באשר הצבא שומר על המקום (הצבא שומר על זוק וחסס) - הם לא כומכים על פרידמן, מכיר אמנם ערבים, אבל אין לסמוך דווקא על דעתו. רוצים כהיועץ יהמנה ע"י ועד הגוש.

רוצים ועד למען הגליל - לדעתי זה מיוצר: הגליל אינו אובייקט, יש נושא. רוצים קצין קשר עם הצבא - בכפר בלום אפשר למצוא.

- משלחת דרום: כפר מנחם, נגבה, גח, ניצנים (כלבד נגבה - מחוץ למדינה). כל מסק בודד, מסובב כפרים ערבים. סביב כפר מנחם - שקט (בלי דעת מדוע) מוקשים אין. אין גדרות אלא לכרות. בגח אין כביש. לכפר מנחם הכביש עובר כסמיה כבירה, בניצנים הדרך היחידה היא דרך הכחנה הצבאי שהולך ומתפנה, הוא עומד על אדמה ערבית, ועד 19 לח"ז יפונה וייהפך וודאי מרכז לכנופיות. תכנית לפנוי ילדים לא נעשתה. הציוד? ההקן שנעשה בימים טובים - לא הגיע לחציו. המאז של כפר מנחם סבור שאם תהיה ההקפה - לא יעמוד אפילו שעה. קובלים על הוצאת 4 משקים אלה מתכנית הנגב. לכל מסק יש אוסו משא, לא משוריין. את הכ"ן הוציאו לגדרה להבטיח הדרך לחולדה - ירושלם. גדלו של הישוב בארבע הנקודות - 400 נפש 160 מבוגרים כפר מנחם, 200 ניצנים (120 מבוגרים), 300 גח (200 מבוגרים), 400 נגבה (170 מבוגרים).

דורשים סיפוח לנגב - זה נראה לי אבסורד. יש צורך בתכנית הגנה כיוחדת להם: תפירות, שריון, גדרות, ציוד נוסף, מוקשים, תגבורת אנשים (הבארות אצלם מרוחקות מהנקודות).

- ווייץ: הענינים בנגב יגעים. רק 8 מחוז 25 מכוניות משוריינות יצאו לנגב. האר לא נקנו ולא שוריינו. גם הסבב באספקה לא בסדר. יש הכרח שמבחינת אספקה פיקוד וכו' - הנגב יהיה יחידה, ואיש אחר יהיה אחראי. הכוחות בנגב לא מפזקים - ביחוד אם הבריטים יצאו בעוד חודש מהנגב. הנגב אז ינוחק. וויץ נפגש אמש עם יגאל פ. ויוסף ר., עזרא ולוי, המסקנות של הישיבה היו - שימונה מושל אחד לנגב, ויעמוד בקשר ישיר עם הניקוד העליון וועדה הנגב. לימין השואל יהיה קצין לחבורה, לאספקה, ייצור, יחסי שכנים ושלטונות - זה יהיה הספה הנגבי. לפני 10 ימים הובא נחום לנגב (מי זה נחום?), על ידו יהיה חבר עוזרים. עזרא, לוי וויץ מבורים שאין נחום מסכים להפקיד זה, נחוז איש מקליבר יותר גדול. ישצורך להביא לנגב עוד 5-600 איש. זה מצריך צריפים וכלי רכב וציוד נוספים. דרושים עוד 20 מכוניות משוריינות. ולהבטיח מלאי של אספקה (מזון ודלק) לשלושה חדשים, מיכלי מים (קונים כבר מיכלים מהצבא לשם זה). דרושים לפחות עוד 100.000 בסומנים (כלי רכב, פלדה, צריפים מהצבא) לסדר הענינים בנגב. וויץ דורש לפחות 25 אלף מיד. לא יכלתי לתת לו תשובה מיד.

וויץ גם שואל על עקיר מלבד 2383 דונם (קנין צבא) 2340 אדמה חכורה, יש 7 הנגרים (49.000), 4 מכרות (40.0), 1 מחסן (3000), 50 צריפי מגורים וחדרי אוכל (100,000), 40 צריפים שונים 12000, 60 בנינים מלבנים (60000), 10 בנינים גדולים (30000), 3 מכוני מים (5000), 3 מגדלי מים (1500) אינסטלציה למים (8000), חשמל, תחנת כוח, נודדת (2000), 4 מכוני דלק, משאבות 12,000 גלון כ"א (5000), מרכזיה של סלפון (2000), דרינג עם פילטרים (1000) מכוניות של בית מלאכה ונגריה (10000), שטח סלול, שדה תעופה 506 דונם, מחנה 69 דונם. (הסכומים בסוגרים הערכת סו"ב).

האדמה שלם בעד הקרקע 22 לא"י הדונם. האדמה החכורה אין לקנות. וויץ מניח שיקבלו בעד הכל (מחוץ לאדמה החכורה) 300,000 לא"י. כמה חתן קה"ק? חמשים אלף, כי האדמה תעוסה בנינים וצריפים. שדה התעופה תופס כ-70% של שלכל השטח. רק כבישים סלולים 506 דונם. הצעתי לוויץ שקה"ק והסוכנות יתנו 50:50.

- ברל רפפורט: ועדה הפיצויים של ועד הבטחון (ספירסקי וברל) מתקשה בועדת הפיצויים של הוועד הלאומי. סוויזסקי אינו מכיר בועדה הוה"לץ ברל כצד שועדת השנים תחתם בהגדרה עזרה ותהפוך, מתן העזרה יסוצר ע"י הוועד הלאומי. קיבלתי הצעה זו.

- שלמה גר. ואחרון: שאלתי על מיזור יצור החלורסים. אפשר, מחר, יגיש הצעה. לכל מקום נחוץ מוסחה חימי, מוסחה לחשמל ועוד כארבעה פועלים, בי"ח לשני טון יעלה 6000 לא"י. אחרון דורש ב"ח ל-50 טון. זה יעלה 12,000. מוקשים אפשר ליצר - אם רק חומר ודסונסורים, את אלו אנו יודעים ליצור בלי קושי.

אחרון שואל אם אנו מעונינים בקידום תעשיה פרטית של חומצה אן חנקנית הדרושה לחברי גפץ (ס.נ.ס. וסן). ס.נ.ס. יוחר יציב, מעוררים אותו מסן, שיש לו הדף של 8 קילומטר בסקונדה אחת (הדף של ס.נ.ס. - 6-7 אלפים מטר לסקונדה). הטן עלול להתפוצץ מאליו, ולכן הוא משמש למעורר. גל הדף של שדיח -  $3\frac{3}{4}$  - 4 קילומטר בסקונדה. ולכן ס.נ.ס. ממטיק רבע כהנפה של שדות. לט.נ.ס. ולטן דרושה חומצה חנקנית. תעשיה זו יקרה - השקעה לכל הפחות 100,000 לא"י. יש מי שרוצה להקים ב"ח להפקת החמצן מהאוויר, בעזרתו אפשר יהיה להפיק את החנקן. יש עוד יהודי שרוצה לייצר מנטאריטריס, הכן מורכב מנטאריטריס וחומצה חנקנית.

- ישראל שחורי ואריה קמנצקי - ישראל כפקד על כל חזית דרום, למקורו 430 איש ביום, כחש מאות בלילה. בזמן ראשון האנשים היו מגויסים יום ולילה - נחים 12 שעות, עוסדים בחזית 12 שעות. החקן המינימלי הוא 450 איש בחזית זו. - יש ברשותו חי"ם 1400, לרבות יס אימון להשהמש ברוב סוגי נשק קל, אימון טקטי מינימלי. האימון שלהם הוא להגנה סטטית - הגיל הממוצע 40 שנה. עכשיו אדם שומר פעמים או שלוש פעמים בשבוע במשך הלילה. רובם היו אקטיביים במהומות 1936-9. מעולם חדשים. לפי החקן צריכים להיות בחזית בעבודות אסא לחימה 160 אנשי חיט, יש לו רק 100, בגיל 19-20 לרבים אין וותק ואימון סטטיק. עומד לקבל פלוגה המהאסנת עכשיו בסרונה. היו מקרי טחדנות? מעט, בריחה - לא, אף אחד. רביט מבני עדות המזרח. אינם נופלים באחריב, גם לא במטענת. הפעילות בחזית חישלה אותם ועשתה אותם לחיילים.

מהי ההתרשמות מהערבים? הם מתארגנים להגנה. עושים ביצורים באופן קדחתני, והדבר נעשה ע"י מומחים. כוח האש מתחזק, מתרבים מקלעים, מהו הסורל של לוחמי החזית שלהם? הם יורים הרבה, זהו סימן של פחד במידה ידועה, אבל כשאחד נופל – שני בא במקומו. לא מעיזים להתקרב. יושבים בעמדות, אינם הולכים (בחזית סלמה) למארבים, אינם שולחים הבטחות. – אחרי התגובה בטלמה – גברו אצלם האש. באה אליהם הגבורה בנשק. הצויד אצלנו מעט, לארבע מאות איש יש מאתיים כלים, בהם 80 אקדוחים.

– בסבועות הראשונים היה סצב רוח מרומם בקרב הבחורים שלנו. בזמן האחרון ירד הכוח – מתוך עייפות, מתוך הרגשה שאיננו חזקים די בכוח אש. הועטרו בפני מבחנים קשים? מבחינת הסורל – בלי ספק. שאלה אם יהיה חיל טוב – כי אינו מבושש ואינו מאונן דיו. ביחוד אין לו אימון קולקטיבי.

היעמדו זמן רב? אינם מחונכים לסבילות, אבל כשנכנסו קיבלה עמידה נאה. עוד לא סיפקו כל המזרונים והשמיכות. בזמן הראשון לא היה מקום לישון. עוד עכסיו אין מעילים לכל איש – ויש בני עוני מהטכונות. אין ביצורים, אין שקי חול. (עשרה אלפים שקים – 350 לא"י! – דרוטים לחזית הדרום!) קיבל רק אלף. אין חיל. רק עכסיו עשו גדר של 600 מטר, והפליטים מתחילים לחזור. עיריות ת"א לא עוזרת? לא. היט חיילים בחזית? יש. נהאכזבו מהחיילים. אין עזרה מהעיר. רק התושבים הקרובים לחזית – כרגישים בהגנה.

אבל הצבור בכללו – לא. מה הם ההיקונים הנדרשים על יסוד נסיונך?

קצב אימונים, הכשרה הכוח לתפקידיו, סוראים ומפקדים, ציוד יוחר טוב, ביצורים (לא ביסון – אלא שקי חול!), גדרות ומחסומים, משכורת; זה השבוע השלישי נחנו רק מטרעה, ולא שכר, גם לא לבעלי משפחה. חייבים לשחורי 6000 לא"י, חלק מזה לבלכלה (1600), השאר – שכר לאנשים. מהי דרגת המשכורת? לא נקבעה!

המפרעות שניחנן לבעלי משפחות 2,5~4 לא"י כטעדרעות בסך 3 שבועות. מהי המשכורת הדרושה לבעל משפחה? למשל אשה עם שני ילדים? 40 לא"י!

- בערב כינוס חברי ועדי הבטחון בדרום בחוג הבימה. סקרתי על הפלחמה העומדת לפנינו, נסעו שאלות ומענות. עניתי בהסברת השנוי העיקרי שחל בצרכי החגוגנו: הגנה על הארץ וחוסר מבטלה זרה, והסברתי בכוח מה נמצא.

- ביום 13 לח"ז (שלושום) ב-13.45 מסווח דר ח' עם המופתי. ד"ר ח. מוריע: "אצלנו הסב קשה מאוד. קשה עוד יותר אם גמאל אפנדי מוסר על המצב אצלנו מבלי שהוא בעצמו יבוא אלינו ויראה וימסור, כי ריאר אל צולח אמר לי שגמאל מסר שאין המצב בארץ קשה כמו שהוא, וזה לא יתכן. אין אנשים ואין משמעת, אין נשק, אין חמושה ויותר מזה - פרודוקסים מצרכי אוכל, שוק שחור מורח, הכלכלה נחרבה, ומבחינה צבאית - הנה מוצצו 10 בחים בשיך ג'ראח, שרפו בחים הרגו אנשים והצבא והמסורה יחד עם היהודים יורים עלינו והורגים בנו. כמה זמן מצב כזה יכול להמשך? החשובה חבוא מאחכם. אני נאלצתי לשלוח מכתבים עם רצים מיוחדים לסביבה הרחוקה לצפון לדרום בכדי שישלחו לנו מכל מקום פלוגה עם נשק. אדוני, אי אפשר לשאת באחריות כזאת - האחריות היא גדולה מדי בשביל 2-3 אנשים. ערב אחד מחקמים את בית צפפה, ערב שני ממוצאים את שיך ג'ראח ואחריו מחקמים את ליטתא, נוצר מצב שחדני אצל הערבים. ירושלים מתרוקנה, צריך להציל את ירושלים, כי זה תפקיד חשוב. זהו המצב לאמתו, קמח אין, אוכל אין" - המופתי עונה: יגיעו אליכם כמיות גדולות ומטפיקות". ח. משיבו: כן, טוב, אך הכמיות הללו צריכות להיות בידים נאטנות שלא יפרח במ שוק שחור וצריך לחלקו בסדר. ואולי תוכלו לשנות בקול קורא לארצות הערביות ולהעמידן על אמת המצב בא"י. האחריות היא גדולה וצריך סיבוא מישו (הסך השיחה בתרכיה). ח. מוסר ששלושה דברים מדאיגים: 1) מבחינה צבאית נחוץ נשק וסוחרים (?) ומשמעת. 2) הקושי הכלכלי, 3) מדאיג יותר ענין המרגלים" המופתי עונה: בכל אופן אני כאן, מצדנו נעשה הכל. ובימים הקרובים תקבלו כמות גדולה של "מאויין".